

KATEDRA ARCHEOLOGIE UHK
POSUDEK Oponenta NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Autor: **Romana Nulíčková**

Titul: **Prostorová analýza keramiky na Ha D a LT A sídlišti v Tuněchodech**

Rok: 2016

Počet stran (příloh): 63 vlastní text, 135 obr. a 87 tab., 3 strany bibliografie, DVD s databází
Oponent práce: Mgr. Tomáš Mangel, Ph.D.

Vyjádření:

Předmětem práce R. Nulíčkové se stalo vyhodnocení prostorové distribuce a formální a technologické variability keramiky na pozdně halštatském a časně laténském sídlišti v Tuněchodech. Studovaný materiál pochází z 9 vybraných polozemnic a reprezentuje jej celkem 5765 zlomků keramiky.

V úvodních kapitolách autorka v obecné rovině představuje problematiku studia keramiky z uvedeného období, kontext soudobého osídlení východních Čech a samotnou lokalitu, a to jak z hlediska historie jejího poznání, tak z pohledu vývoje jejího osídlení.

V další kapitole autorka nejprve uvádí rámcový popis všech typů objektů prozkoumaných v Tuněchodech. Následuje podrobný popis vybraných polozemnic, které se staly předmětem autorčina studia. Jejich výběr byl podmíněn výskytem rozsáhlejších keramických kolekcí, což je pro kvantitativní analýzy podmínkou. Následně autorka referuje o zvoleném deskriptivním systému a dále i o některých metodách aplikovaných analýz. Šířeji je představena metodika studia hustoty keramiky ve vrstvách a metodika studia fragmentarizace, k níž autorka zvolila přístup prostřednictvím indexu definovaného M. Kunou.

Následují samotné analýzy, které představují vlastní těžiště a přínos práce. Po jednotlivých objektech jsou nejprve představeny výsledky analýzy fragmentarizace a hustoty keramického materiálu ve stanovených vrstvách. Následují kvantitativní analýzy formálních a technologických znaků. Výplně jednotlivých polozemnic byly pro tyto účely rozděleny do dvou horizontálních úrovní, které byly vzájemně srovnávány. Celé polozemnice pak byly komparovány také mezi sebou. V jednotlivých referenčních jednotkách je hodnoceno zastoupení keramických materiálů, technik formování, typů výpalů, úprav povrchů, tvarů nádob a forem výzdoby. Uvedené znaky jsou sledovány též ve vzájemných korelacích. Je třeba konstatovat, že podobným způsobem u nás dosud nebyl žádný Ha D2–3/LT A keramický soubor analyzován. Přínosné jsou pak zejména kvantitativní data týkající se technologických vlastností, která poskytují dosud scházející pohled na tuto problematiku.

V následující stati jsou získané výsledky shrnuty a diskutovány z hlediska vzniku výplní jednotlivých polozemnic a orientačně též z pohledu jejich možného datování.

Je třeba vyzdvihnout fakt, že je práce vybavena velmi rozsáhlým a kvalitním obrazovým doprovodem, a to ať již co se týká názorných grafů či kreseb jednotlivých situací i početných keramických nálezů.

Na druhou stranu je práce zatížena několika nedostatky, na něž je potřeba upozornit. První výtka se týká kapitoly seznamující čtenáře s problematikou samotné keramiky období Ha D2–3 až LT A. kapitola směřuje tři samostatná témata, jimiž je vývoj chronologického chápání, vývoj deskriptivních systémů a samotná formální a technologická charakteristika keramické náplně uvedeného období. Ta je ovšem provedena jen ve velmi hrubých rysech, takže neposkytuje dostatečné opory pro další analytickou práci.

Problematická je i volba konkrétního popisného systému. Autorka vychází z deskripce navržené T. Manglelem. Ta je ovšem vypracována pro keramiku z období LT B–D1 a pro keramiku starší není její formální část vůbec uzpůsobena. Autorka tento systém sice částečně adaptovala zohledněním popisu navrženého pro keramiku Ha D – LT A M. Chytráčkem. Úpravy se ovšem dotkly pouze části týkající se tvarů nádob, nikoli ovšem technik a typů dekoru, ani tvarů okrajů a podstav. Takový systém pak logicky nemůže být se studovaným materiálem plně kompatibilní a nedovoluje tedy úplné rozvinutí některých analýz.

V metodice práce je v zásadě představen pouze postup práce s hustotou nálezů ve vrstvách a s indexem fragmentarizace. Druhý z nich je představen jen velice stručně. Zcela pak scházejí informace o způsobu statistického zpracování dat týkajících se formálních a technologických znaků sledovaných na keramice.

Samotná diskuse je v zásadě pouze shrnutím výsledků získaných pro jednotlivé objekty. Zejména téma chronologie by si zasloužilo hlubší rozpracování.

Text je obecně poznamenán řadou překlepů a formulačních nesouladů, které jej činí někdy obtížně srozumitelným.

I přes uvedené nedostatky ovšem práce R. Nulíčkové přináší řadu zajímavých a neocenitelných výsledků dotýkajících se zejména technologických vlastností keramiky uvedeného období. Ocenit je pak potřeba také podrobnou a časově velmi náročnou prací s rozsáhlým keramickým souborem. Předložená práce, i přes jisté výhrady, splňuje zadání a lze ji proto doporučit k obhajobě.

Hodnocení: C

Datum: 18. 1. 2017

Mgr. Tomáš Mangel, Ph.D.